

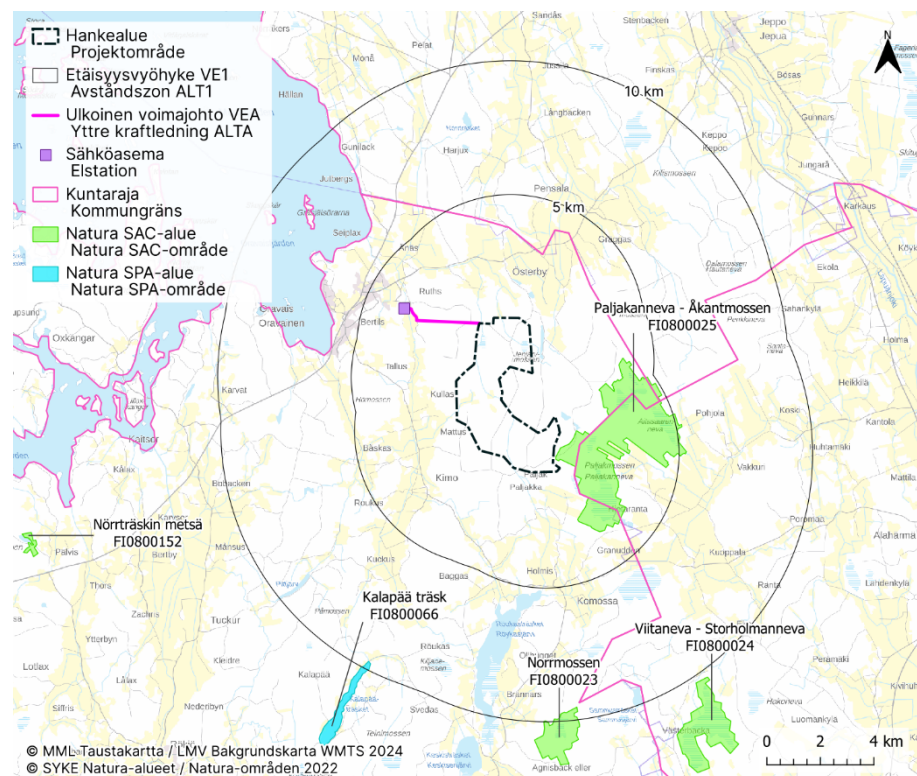
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Ympäristönsuojeluyksikkö

Viite: Lausuntopyyntö 11.2.2025

Luonnonsuojelulain 35 § 2 mom. mukainen lausunto Natura-alueisiin kohdistuvia vaikutuksia koskevasta arvioinnista, Vargitmossenin tuulivoimahanke, Vöyri

Asian tausta

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt lausuntoa luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista. Arviointi koskee Vöyrin kuntaan suunniteltavan Vargitmossenin tuulivoimahankeen vaikutuksia Paljakanneva-Åkantmossen (FI0800025, SAC) Natura-alueeseen. Kuvassa 1. on esitettyä hankealueen sijainti suhteessa Natura-alueisiin.

Kuva 1. Hankealueen sijainti suhteessa Natura-alueisiin (FCG 2024)

Oy Kustens Vind Ab suunnittelee Vargitmossenin tuulivoimahanketta. Hankealueelle suunnitellaan enintään yhdeksän uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus 200 metriä ja yksikköteho 10 megawattia. Hanke koostuu tuulivoimapuiston alueesta (1200 ha) sekä maakaapelina toteutettavasta voimajohtoreitistä (noin 3,1 km). Arvioitavia toteutusvaihtoehtoja oli kolme; VE0 hanketta ei toteuteta, VE1 yhdeksän tuulivoimalaa ja VE2 kuusi tuulivoimalaa.

Paljakanneva-Åkantmossenin Natura-alue sijaitsee Vargitmossenin tuulivoimahankkealueen itäpuolella ja suunnitelluista voimaloista lähin sijaitsee noin 0,4 kilometrin etäisyydellä Natura-alueesta.

Tiedot Natura-alueesta

"Paljakanneva-Åkantmossenin on 1218 ha suuruinen keidas- ja aapasuo-osista muodostuva monipuolinen suoalue. Pohjoisessa on kilpikieidasta ja viettokeidasta, eteläosa on pääosin karua Pohjanmaan aapasuota. Alueen rakennetta monipuolistavat lukuisat kangassaarekkeet, joissa kasvaa paikoin vanhaa luonnonmetsää. Suotyyppejä ovat rahkaräme, lyhytkortinen Sphagnum papillosum -neva, pallosararäme sekä rahkavaltainen pallosararäme. Alueen eteläreunalla on suoraan suosta nouseva korkea ja maisemallisesti merkittävä kallio, jossa kasvaa harvaa männikköä. Myös suon keskiosassa on kalliosaarekkeita, joissa puusto on komeaa varttuvaa tai varttunutta männikköä. Åkanträsketin eteläpuolisella metsäsaarekkeella on myös laajalti varttuvaa koivuvaltaista sekametsää. Alueen läntisimmässä osassa (Sandvågorna) on näyttäviä metsäisiä hiekkadyynejä sekä lohkaraisia ja kivikkoisia moreenikumpareita. Metsät ovat enimmäkseen karuja ja mäntyvaltaisia. Eteläreunalla on kuitenkin myös varsin luonnonmukaista havulehtipuusekametsää, jossa on myös runsaasti haapaa."

Natura-alueen suojelun perusteina olevat luontotyytit:

- Keidassuot (7110, 520 ha)
- Puustoiset suot (91D0, 340 ha)
- Aapasuot (7310, 310 ha)
- Borealiset luonnonmetsät (9010, 50 ha)
- Kasvipeitteiset silikaattikalliot (8220, 10 ha)
- Vaihettumissuot ja rantasuot (7140, 1 ha)

Suurin osa alueesta kuuluu soidensuojeluohjelmaan. Sandvågorna on merkitty seutukaavaan suojelualuevarauksena (SU-1).

Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit:

- Sinisuohaukka (*Cricus cyaneus*)
- Kurki (*Grus grus*)
- Mehiläishaukka (*Pemis apivorus*)
- Kapustarinta (*Pluvialis apricaria*)

Vaikutusarvioinnin toteutustapa

Aineisto ja menetelmät

Tämä Natura-arviointiselvitys tehtiin Natura-tietolomakkeen, valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden (Metsähallitus, 2023) ja lajihavaintojen (Suomen lajitietokeskus, 2024, Vargitmossenin tuulivoimahankkeen luontoselvitykset) pohjalta. Arvioinnissa on tukeuduttu myös arvioinnin tekijöiden asiantuntemukseen suojeluperusteissa mainittujen lajien ja luontotyyppien alueellisesta levinneisyydestä ja edustavuudesta sekä Natura-luontotyypeille ominaisen lajiston levinneisyydestä, ekologiasta ja käyttäytymisestä.

Arvioinnin kohdistaminen

Koska kyseessä on SAC-alue niin arviointi on kohdistettu alueen suojeluperusteissa mainittuihin luontotyypeihin. Natura-alueella ei suojeluperusteena lajeja.

Vaikutusarvioinnin epävarmuustekijät

Natura-arvioinnin mukaan kasvillisuuteen ja luontotyypeihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa epävarmuustekijöitä on melko vähän, sillä lähtötietojen ja maastoinventoinnin perusteella alueen luonnonarvojen sijoittuminen tunnetaan hyvin, eivätkä tuulivoiman vaikutukset kasvillisuuteen lähtökohtaisesti yllä kauas.

Vaikutusarvioinnin johtopäätökset

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin

Missään vaihtoehdossa hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin. Vaikka huomioidaan tuulivoimaloiden rakentamisen yhteydessä toteutettava kasvillisuuden poisto voimalapaikan ympäristöstä, jää etäisyyttä Natura-alueen rajaan ja lähimpään suojeluperusteena olevaan luontotyyppiin noin 300 metriä. Sähkönsiirtoreitistä ei arvioida muodostuvan vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteille.

Natura-arvioinnissa todetaan, että maanmittauslaitoksen maastokarttatarkastelun perusteella Natura-alueen lähimpien voimaloiden (T7/T8/T9) läheisyydessä pintavesien valuntasuunta on kaakosta luoteeseen, pois päin Natura-alueesta, joten myöskään epäsuoria pintavesivaikutuksia ei arvioida kohdistuvan suojeluperusteena oleviin luontotyyppisiin.

Vaikutukset muihin arvokkaisiin lajeihin ja luontotyyppien ominaiseen lajistoon

Muina tärkeinä lajeina ovat mainittu sinisuohaukka, kurki, mehiläishaukka ja kapustarinta. Lajit tulkitaan Natura-alueella pesiviksi. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan suoria elinympäristömuutoksia Natura-alueelle eli elinympäristön puolesta Natura-alue voi toimia lajien esiintymisalueena hankkeen toteutumisen jälkeenkin. Näin ollen mahdolliset vaikutukset ovat välillisiä, muodostuen alueelle kohdistuvasta rakentamisen ja toiminnan aikaisesta melusta sekä mahdollisesta törmäysriskistä. Mikäli selvityksissä havaitut kurjet ovat osa Natura-alueella esiintyvää populaatiokokoa, voi törmäysriski tai estevaikutus vaikuttaa siihen, miten yksilöt saavuttavat Natura-alueen.

Sinisuohaukan ja mehiläishaukan osalta hankkeesta voi aiheutua törmäysvaikutuksia, kun lajit saalistavat Natura-alueen ulkopuolella. Lisäksi vaikutuksia voi kohdistua melusta ja visuaalisesta häiriöstä. Sinisuohaukan osalta törmäysriski arvioidaan vähäiseksi, sillä laji saalistaa tyypillisesti matalalla, tuulivoimaloiden törmäysriskin alapuolella. Hankealueella ei myöskään sijaitse sinisuohaukan saalistusalueiksi otollisia avomaita, joten Natura-alueella pesivän sinisuohaukan saalistaminen tai muu liikkuminen hankealueella arvioidaan satunnaiseksi. Mehiläishaukka liikkuu varsin laajasti, jolloin se voi myös liikkua hankealueella ja voimaloiden vaikutuspiirissä. Tällöin se voi lentää myös törmäyskorkeudella. Mehiläishaukan ei ole kuitenkaan todettu olevan törmäysherkkä laji esimerkiksi merikotkan tapaan. Näin ollen törmäysriski arvioidaan vähäiseksi.

Natura-alueella esiintyvien kapustarintojen ei arvioida liikkuvan Natura-alueen esiintymisalueilta hankealueelle, sillä lajin esiintyminen keskittyy Natura-alueen luonnontilaisille soille. Tätä arviota tukee myös se seikka, ettei lajista tehty havaintoja hankkeen linnustoselvitysten yhteydessä. Näin ollen törmäysriski arvioidaan lajin osalta hyvin alhaiseksi, jolloin mahdolliset vaikutukset muodostuvat melusta ja mahdollisesta visuaalisesta häiriöstä, mitä ei arvioida merkittäväksi.

Kokonaisuutena tarkastellen, Vargitmosseinin tuulivoimahankkeen toteutumisella ei arvioida olevan pitkällä tai lyhyellä aikavälillä sellaisia vaikutuksia, että ne aiheuttaisivat merkittävää heikennystä Natura-alueen toiminnallisuuteen, merkitykseen ja säilymiseen Natura-tietolomakkeessa esitetyn muun lintulajiston esiintymisalueena.

Yhteisvaikutukset

Noin kilometrin etäisyydelle Vargitmossenin tuulivoimaloista sijoittuu neljä muuta tuulivoimahanketta: Storbacken (tuotannossa), Mörknässkogen (tuotannossa), Trollkullen (rakenteilla) ja Storbötet (rakenteilla). Etäisyyttä eri hankkeiden rajauksesta Natura-alueeseen muodostuu seuraavasti: Storbacken noin 4,6 km, Mörknässkogen noin 850 metriä, Trollkullen noin 4,2 km ja Storbötet noin 50 metriä. Valuma-aluejaon 5.tasossa tarkasteltuna Vargitmossenin tuulivoimaloiden ja hanketoimintojen kanssa samalle valuma-alueelle sijoittuvat Mörknässkogenin ja Storbackenin hankkeet.

Edellä mainittujen hankkeiden rakentamisen, tuotannon tai purkamisen ajalta ei ole tiedossa suunnitelmia, jotka voisivat yhdessä Vargitmossenin tuulivoimahankkeen kanssa aiheuttaa yhteisvaikutuksia Paljakanneva-Åkantmossen (FI0800025, SAC) Natura-alueen suojeluperusteisiin. Tämänhetkisen parhaan käytettävissä olevan tiedon perusteella merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden lähiseudun hankkeiden kanssa ei arvioida muodostuvan.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteet

Pölyämisen aiheuttamia vaikutuksia luontotyyppeihin voidaan lieventää rakentamisen aikana pölynsidonnalla ja kastelulla. Lieventävien toimenpiteiden toteutustarpeen arvioidaan kuitenkin olevan vähäinen, sillä Natura-alueen suojeluperusteisiin ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen

Millään Vargitmossenin hankevaihtoehdolla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena oleviin lajeihin ja sitä kautta Natura-alueen eheyteen. Hanke ei vaaranna juuri niitä luontoarvoja, joiden perusteella Paljakanneva-Åkantmossen on sisällytetty Suomen Natura 2000 -verkostoon. Tuulivoimahankkeen ei myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa arvioida merkittävästi heikentävän Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto

Natura-arvioinnin kattavuus

Natura-arvioinnissa tarkasteltavat Natura-alueet sekä niiden lähiympäristö on valittu tarkoituksenmukaisesti ottaen huomioon niiden suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyypit sekä luontotyypeille ominainen lajisto. Lisäksi arvioinnissa ansiokkaasti huomioidaan Natura-alueiden ulkopuolisten alueiden merkitys etenkin lajeilla, joiden elinpiirit ulottuvat Natura-alueiden hallinnollisten rajojen ulkopuolelle (esim. linnut).

Natura-arvioinnin toteutus ja menetelmät

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

Vaihe 0295 027 500

www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

Alvar Aallon katu 8

PL 156, 60101 Seinäjoki

Wolffintie 35

PL 262, 65101 Vaasa

Pitkäsillankatu 15

PL 77, 67101 Kokkola

NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALEN I SÖDRA ÖSTERBOTTEN

Växel 0295 027 500

www.ntm-centralen.fi/sodraosterbotten

Alvar Aallon katu 8

PB 156, 60101 Seinäjoki

Wolffskavägen 35

PB 262, 65101 Vasa

Långbrogatan 15

PB 77, 67101 Karleby

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Natura-arvioinnin toteutus ja menetelmät vastaavat Natura-arviointeihin sisällytettäviä laatuvaatimuksia, eikä ELY-keskus näe puutteita suojeluperusteisten luontotyyppien tai luontotyypeille ominaisen lajiston arviointien osalta.

Johtopäätökset

Suojeluperusteena esiintyvät luontotyytit

Natura-arvioinnissa esitettyjen tietojen ja vaikutusmekanismien perusteella ELY-keskus yhtyy arvioinnissa esitettyyn näkemykseen, että hankkeella ei ole todennäköisesti merkittävää vaikutusta Paljakanneva-Åkantmossen Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin. Niin YVA-selostuksessa, erilliselivityksissä kuin Natura-arvioinnissa esitetyt perusteet ovat yksityiskohtaisia, asianmukaisia ja perustuvat tieteelliseen tietoon, jotta vaikutusten ei arvioida olevan todennäköisiä eikä merkittäviä.

Vaikutukset SAC-alueilla esiintyvään ominaiseen lajistoon

Kun huomioidaan, ettei Natura-arvioinnin laillisiin perusteisiin ole sisällytetty laillista velvoitetta käsitellä muita kuin suojeluperusteisia arvoja, on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vaikutukset muihin kuin suojeluperusteiseen lajistoon tunnistettu asianmukaisesti ja tarkasteltu riittävällä tasolla.

Vaikutusten lieventämistoimenpiteet

ELY-keskus yhtyy arvioinnissa esitetyn pölyämisen vähentämiseen liittyvän lievennyskeinon riittävyteen.

Vaikutukset Natura-alueiden eheyteen

ELY-keskus yhtyy Natura-arvioinnissa esitettyyn näkemykseen siitä, että Vargitmossenin hanke ei todennäköisesti vaaranna niitä luontoarvoja, joiden perusteella Paljakanneva-Åkantmossen on sisällytetty Suomen Natura 2000 -verkostoon, eikä myöskään yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta.

Asiakirjan hyväksyminen

Asiakirja on valmisteltu luonnonsuojelun valvontaryhmässä ja hyväksytty sähköisesti viranomaisen järjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Aira Muhiya sekä ratkaissut ryhmäpäällikkö Johanna Kullas. Asian valmisteluun on osallistunut ylitarkastaja Anniina Aaltonen. Tieto hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja EPOELY/565/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/565/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kullas Johanna 01.04.2025 09:21

Esittelijä Muhiya Aira 01.04.2025 08:50